

NOTAT

Til: Landsstyret/Arbeidsutvalet

Frå: Klimarettleiarutvalet, v/ Ole-Ottar Karlsen Høgstavoll (leiar, Vikebladet Vestposten, NJ Møre og Romsdal), Annette Hobson (NRK Dok og Samfunn, NJ Oslo), Jørgen Braastad (VG), Ingrid Sætheren Grimstad (sekretariatet) og Mari Hauge (sekretariatet).

Dato: 6.1.2021

Forslag til klimarettleiar for Norsk Journalistlag

Landsstyret vedtok i juni 2020 at det skulle setjast ned ei arbeidsgruppe som skulle utarbeide forslag til miljøveileder for Norsk Journalistlag. «Veilederen skal gi råd til hvordan man kan gjøre grønne valg i hele organisasjonen og de arrangement vi er avsender av,» heitte det i mandatet til gruppa.

Klimarettleiar for Norsk Journalistlag

Denne rettleiaren skal gje råd til korleis ein kan gjere grønne val i heile organisasjonen, inkludert dei møta og samlingane vi arrangerer.

Kva vil vi oppnå?

Norsk Journalistlag som organisasjon ønskjer å gjere ein positiv skilnad når det kjem til klima og miljø.

Norsk Journalistlag skal verte meir medvitne rundt korleis arrangement og aktivitetar vi står bak kan redusere negativt klimaavtrykk.

Kvifor betyr dette noko?

NJs landsmøte 2019 vedtok i eit tillegg til NJs program at "NJ erkjenner klimautfordringene, og skal aktivt tenke grønt i sitt arbeid". Dette er eit tydeleg oppdrag til organisasjonen om at NJ skal ta vår del av ansvaret for den situasjonen kloden no er komen i – og jobbe aktivt for å motverke yttarlegare forverring av klimaet på kloden.

Gjennom å nytte dei verkemiddela vi har til rådvelde, kan vi syte for at aktivitetar i regi av NJ vert grønare og meir klimavenlege.

Korleis vil vi gjere det?

Arbeidet med klima i NJ er todelt: Mykje av ansvaret ligg på NJ som organisasjon. Gjennom politiske organ kan NJ vedta ein grønare politikk for organisasjonen, og sekretariatsleiar kan leggje til rette for grønare drift av sekretariatet i det daglege.

NJ er ein fagorganisasjon, og våre tillitsvalde kan i tillegg bidra aktivt til fordel for klimaet gjennom påverknadsarbeid i redaksjonane der ein er tilsett og har sitt daglege virke.

Under følger råd om korleis organisasjonen og dei tillitsvalde kan gjere NJ sitt arbeid grønar.

Grønare arrangement

- Servering
  - Ved alle arrangement med servering i regi av Norsk Journalistlag skal ein vektleggje kortreist og klimavenleg mat.
  - Før ein bestiller servering til arrangement hjå hotell eller andre aktørar, bør ein forhøyre seg om korleis dei jobbar for å redusere matsvinn
  - Ved arrangement der ein nyttar eingongsservise, skal ein så langt det er mogleg nytte miljøvenleg eingongsservise. Dette tyder servise i nedbrytbart materiale.
- Transport
  - Når ein planlegg arrangement i regi av Norsk Journalistlag, må ein tenkje over korleis deltakarane skal kome seg til og frå arrangementet på ein mest mogleg miljøvenleg – og effektiv - måte.
  - Medlemmer og tillitsvalde kan velje alternativ transport til fly og bil, sjølv om det er dyrare.
  - Be deltakarar på arrangement om å køyre fleire saman der dette er hensiktsmessig.
  - Sett opp felles busstransport frå eit knutepunkt til større arrangement der mange elles ville ha køyrt eigen bil.

Grønare møteverksemd

Pandemien har synt oss at det kan vere meir effektivt, tids- og kostnadssparande å avvikle fleire møte digitalt. Samstundes har vi fått erfare kor naudsynte fysiske møte i nokre samanhengar er, både for dei avgjerdene som skal takast i møtet, for det ein skal ha ut av møtet av sosialisering, samholdsskaping og nettverksbygging.

Framover meiner vi at ein meir medvite bør nytte begge møteformene i møte i regi av Norsk Journalistlag.

- NJ må byggje vidare på erfaringane organisasjonen skaffa seg det siste året, og nytte digitale møte i større grad – og meir gjennomtenkt – enn ein gjorde før pandemien.
- I forhandlingar med hotell, restaurant, reisebyrå, og andre tenestetilbydarar bør NJ stille krav om at dei skal levere klimavenlege tenester.

Påverknadsarbeid i redaksjonane

Som tillitsvalde og fagorganiserte i redaksjonane bør ein freiste å påverke leiinga til å gjere grønare val i på arbeidsplassen. Til dømes:

- Ein bør setje seg inn i “grøne tariffkrav” i førebuingar til lokale forhandlingar. NJ bør i høvelege samanhengar ha arrangement og opplæring der dette er tema.
- Ein bør gjennomgå ledda i den redaksjonelle produksjonen og undersøke om det går an å gjere meir klimavenlege val. Ta del i diskusjonsgrupper, informer på arbeidsplassen og tenk kreativt!

Døme på ting ein kan drøfte eller iverksetje

- Subsidiere kollektivreiser og/eller el.sykkel for dei tilsette
- Oppmode til innkjøp av “rykke-el.sykkel” og “rykke-el.bil” til redaksjonen
- Gjenbruk av servise – og bruke meir klimavenleg eingongsservise
- Kjeldesortering
- Jobbe for å redusere el.avfall og i alle fall resirkulere det riktig!
- Skal ein ha ein regel for kor lenge ein skal ha det elektroniske utstyret før ein byttar det?
- Bruke mindre papir
- Fleire digitale møte der ein kan, men utan at dette går på akkord med den gode journalistikken.
- Meir klimavenleg møteservering: kortreist, sesongbasert og gjerne vegetarisk
- ***Har din redaksjon gjort andre klimatiltak? Tips NJ på nj@nj.no – så kan fleire få inspirasjon!***

Forslag til vedtak:

- **Landsstyret vedtek klimarettleiaren til Norsk Journalistlag. Rettleiaren vert distribuert til lag og klubbar i NJ.**
- **Landsstyret vil oppmode om at arbeidet med klimarettleiaren vert evaluert etter om lag eitt år.**

Innspel til NJs tiltaksplan for perioden 2021-2023

Utvalet vil be landsstyret vurdere følgjande som tillegg til forslag til tiltaksplan for den neste perioden:

- I den komande landsmøteperioden skal NJs landsstyre ta initiativ til dialog med andre fagforeiningar og eventuelt andre relevante aktørar for å arbeide for endringar i skattelovgjevinga som gir høve til å gi skattefrie kilometergodtgjersle for sykkel- og elsykkelreiser på same måte som med dagens ordning for bil.

Bakgrunn:

Kilometergodtgjersle for sykling i arbeidet blei fjerna i 2016, men fleire interesseorganisasjonar har i ettertid arbeidd for at dette skal innførast på ny.

Det rådande politiske målet i Norge er at all vekst i persontrafikk - spesielt i dei store byane - skal takast unna med kollektivtrafikk, eller ved at folk sykklar eller går meir.

Delen som reiser med sykkel skal opp på åtte prosent på landsbasis innan 2029, og i dei store byane skal sykkelandelen opp på 20 prosent.